

Arbeidsliv

Utenlandsbehandling – hva skal vi anbefale pasientene og hva gjør vi når det kommer pasienter som har mottatt tannbehandling i utlandet?

Folkehelseinstituttet (FHI) endret i sommer sine generelle reiseråd for dem som planlegger helsebehandling i utlandet. Det klare rådet fra Folkehelseinstituttet er nå at man skal unngå helsebehandling i land utenfor Norge dersom du kan få utført behandlingen her til lands. Det er presisert at dette også gjelder planlagt tannbehandling.¹

Bakgrunnen for nye og strengere råd fra Folkehelseinstituttet er økende forekomst av resistente bakterier i Europa. Gjeldende retningslinjer knyttet til MRSA-smitte og tannbehandling skal fortsatt være tilstrekkelig beskyttelse mot smittespredning.

NTF får fra tid til annen også spørsmål fra medlemmer om hvordan man skal forholde seg til pasienter som er blitt behandlet i utlandet, og hvilken risiko det innebærer å behandle disse. NTF har utarbeidet informasjonsmateriell og anbefalinger knyttet til utenlandsbehandling, samt en samtykkeerklæring for pasienter som ønsker ny behandler og ikke vil dra tilbake til behandlingsstedet i utlandet.

MRSA

NTF har sammen med universitetene og FHI utarbeidet *Faglige anbefalinger for smittevern i klinisk odontologisk praksis* som også omhandler problemstillinger knyttet til MRSA-smitte. Tannlegeforeningen har også laget egen mer kortfattet informasjon *Om MRSA-smitte og tannlegebesøk*. Begge dokumenter finnes på våre nettsider, tannlegeforeningen.no, under *Profesjon og Fag – Faglige råd*.

I odontologisk praksis skal pasienter ikke utredes med hensyn på MRSA/ESBL/VRE-smitte forut for behandling. Det er kun forut for innleggelse i helseinstitusjoner (som sykehjem og

sykehus samt poliklinikker direkte tilknyttet disse) at man utreder med hensyn på dette. Det legges til grunn at basale smittevernrutiner og anbefalt praksis med å ta inn disse pasientene på slutten av dagen er tilstrekkelig.

Helsepersonell undersøkes for MRSA dersom de selv synes det foreligger en begrunnet mistanke om at de er smittet. Sanering av bærerskap anbefales for alt helsepersonell som blir funnet MRSA-positive, men de generelle reglene om arbeidsforbud i forskrift om forhåndsundersøkelse mv. gjelder ikke for helsearbeidere i helsetjenester utenfor helseinstitusjoner (dvs. utenfor sykehus og sykehjem). Det foreligger ikke holdepunkter for at tannhelsepersonell som er kjente bærere av MRSA og arbeider utenfor helseinstitusjon, representerer smittefare for omgivelsene så lenge basale smittevernrutiner følges.

Pasienter som har vært i utlandet

Mange tannleger er skeptiske til å ta inn og behandle pasienter som har vært behandlet i utlandet. Det er også et anerkjent prinsipp at all tannbehandling av et visst omfang må følges opp over tid, og at oppfølging og viderebehandling bør skje ved den klinikken der behandlingen ble utført. Tannleger er blant annet urolige for om man påtar seg ansvar for det arbeidet som er utført i utlandet ved å behandle pasienten.

Det vil normalt være norsk rett som legges til grunn ved avgjørelse av hvilket erstatningsansvar en norsk tannlege har for utført behandling. Dersom pasienten informeres grundig om at ulike rettigheter kan gå tapt, og at man som ny behandler tannlege ikke overtar ansvaret for tidligere utførte behandlinger, er risikoen liten for å komme i et ansvar som ikke er dekket av Norsk pasientskadeerstatning (NPE). Behandlende tannlege i Norge er alltid ansvarlig for den tannbehandling vedkommende selv utfører og dette er dekket av NPE.

¹ <https://www.fhi.no/sv/reiserad/rad/beskyttelse-mot-resistente-bakterier-ved-utenlandsreiser/>

Pasient som ikke vil tilbake til behandlingsstedet i utlandet må gjøres oppmerksom på følgende:

- All tannbehandling av et visst omfang må følges opp over tid. Oppfølging og viderebehandling bør skje ved den klinikken der behandlingen ble utført.
- Eventuelle garantier hos tidligere behandler kan bortfalle dersom oppfølging og viderebehandling skjer i annen klinikk enn der behandlingen ble utført.
- Rettigheter etter eventuelle ansvarsforsikringer som tidligere behandler har tegnet, kan bortfalle dersom pasientskaden ikke meldes til behandler som har utført behandlingen.
- Eventuelle reklamasjonsrettigheter kan gå tapt, ved at forholdet ikke tas opp med tidligere behandler.
- Eventuelle forbrukerrettigheter kan gå tapt, dersom tannbehandlingen ikke følges opp i det landet behandlingen ble utført.
- Ny behandler overtar ikke garantiansvar eller ansvar for skader og økonomisk tap som følger av behandling mottatt tidligere.

Pasient som på tross av dette ønsker å motta behandling fra annen tannlege enn den som utførte den opprinnelige behandling bør underskrive en samtykkeerklæring der de bekrefter med sin underskrift at det er gitt informasjon om disse forhold – og på tross av dette ønsker å motta tannbehandling hos ny tannlege her i landet.

Det er i tillegg til informasjon og samtykke svært viktig at det gjøres en grundig statusvurdering ved røntgen, bilder og annet, og at dette fremgår grundig i journalen.

Det anbefales at man bruker informasjonen om utenlandsbehandling og følger de rådene som fremgår der, og også benytter samtykkeerklæringen. Dokumentene finnes på våre nettsider under Profesjon og fag – tannbehandling i utlandet. Ved å følge disse rådene vil risikoen ved å behandle pasientene være liten. Vi kjenner ikke til konkrete saker der dette har skapt problemer så langt.

Dag Kielland Nilsen
Advokat i NTF